

Selvityspyyntö hyvinvointipalvelujen lautakunnalle 26.4.2022, koulukuljetus

Hpltk 18.05.2022 § 33

Valmistelija

Hyvinvointipalvelujen toimialajohtaja Koistinen Pasi

Taksiautoilija on lähettänyt hyvinvointipalvelujen lautakunnalle 26.4.2022 selvityspyynnön, joka koskee koulukuljetuskilpailutusta vuonna 2021 sekä koulukuljetusjärjestelyjä lukuvuonna 2021–2022.

Lautakunnalle on lähetetty oheismateriaalina

- selvityspyyntö
- koulukuljetuskilpailutuksen tarjouspyyntö 2022
- koulukuljetuskilpailutuksen ostoliikenteen ehdot ja liikennöintisopimus

Yleistä koulukyytien kilpailutuksesta ja niiden järjestämisestä

Ruokolahden kunnan koulukyytien kilpailutus tehtiin keväällä 2021 ja hyvinvointipalvelujen lautakunta päätti kunnan koulukuljetuskilpailutuksesta 21.06.21 § 68. Kilpailutuksessa reiteille valikoitui 8 eri liikennöitsijää. Kilpailutuksesta ei valittu. Kilpailutus toteutettiin aikaisemmasta poiketen reiteittäin (13 eri reittiä), kun aikaisemmin koulukuljetukset oli toteutettu Ruokolahdella ns. alueittain.

Toimijoiden kanssa tehty liikennöintisopimus lähtee yhteistyön periaatteesta, jossa tavoitteena on yhteistyöllä varmistaa asiakkaiden hyvä palvelu. Koulukyytien osalta huhtikuussa 2022 suoritetussa kuntakyselyssä koulukyytien käyttäjien osalta palvelun toimivuudesta kunta sai hyvän tuloksen.

Ruokolahden kunnassa koulukyytien merkitys on erittäin suuri. Haasteena koulukyytien järjestämiseen on koulunkäyntiin liittyvien tekijöiden muuttuminen. Esimerkiksi koulupäivän alkamis- tai päättymisajan muuttuminen, koulukäynnin päätteeksi järjestetty vapaaehtoinen harrastustoiminta sekä oppilaiden muuttaminen.

Selvitykset selvityspyynnön keskeisiin seikkoihin

Selvityspyynnön lähettäjän kanssa on syksystä 2021 lähtien selvitetty hänen selvityspyynnössään esille tuotuja seikkoja lukuisia kertoja. Keskeisimmät asiakohdat ovat:

1. Reitti 2

Kilpailutuksessa reitin 2 voittanut Taxijehut luopui reitistä pian koulukyytien alettua syksyllä 2021 omalla ilmoituksella, koska reitti ei siihen mennessä ollut toteutunut kilpailutuksessa merkityllä tavalla. Reitin uudeksi toimijaksi valittiin puitesopimuksen kilpailutuksen perusteella Jonni Kinnunen. Puitesopimuksen käyttö tässä tapauksessa on kilpailutusasiakirjojen ja ostoliikennesopimuksen mukainen. Asiasta on myös hankittu lausunto Suomen kuntaliiton julkisten hankintojen neuvontayksiköstä. Hankintayksikkö myös näki, että tässä tapauksessa kyseisten reittien uudelleen kilpailutus keväällä 2022 on oikea ratkaisu.

Syyskuussa 2021 ei tullut ilmi, että liikennöitsijän auto ei olisi ollut tarjouspyynnön mukaisesti 12 paikkainen vaan 11 paikkainen. Tämä tieto tuli kuntaan selvityspyynnön tekijän kirjallisessa ilmoituksessa 10.3.2022.

Reitti 2, kuten muutkin puitesopimuksella syksystä 2021 ajettavat reitit, oli alkuperäisen suunnitelman mukaan tarkoitus kilpailuttaa syksyllä 2021. Syksyllä 2021 tulleet muutokset, keskeisimpänä harrastamisen Suomen mallin iltapäiväkerhot, kuitenkin aiheuttivat sen, että kunta katsoi parhaaksi siinä tilanteessa kilpailuttaa ko. kuljetukset vasta keväällä 2022.

Kyseisestä reitistä 2, sekä puitesopimuksella ajettavasta reitistä 15 sekä kokonaan uudesta reitistä on 5.5.2022 julkaistu Hilma-järjestelmässä tarjouspyyntö. Tarjousten on oltava perillä 31.5.2022 ja ne on tarkoitus tuoda hyvinvointilautakunnan kesäkuun kokoukseen päätettäväksi. Tällä aikataululla uudestaan kilpailutetut reitit voidaan toteuttaa koulun alkaessa elokuussa 2022.

Autopaikkaluku ja siihen liittyvät vaatimukset

Liikennöitsijä ilmoitti tarjouskilpailussa autonsa paikkaluvuksi 8/12. Reitillä 13 kilpailutuksessa ko. reitille oli merkitty asiakaspaikkoista ”enintään 12 oppilasta”. Kunnalla oli hänen ilmoituksensa mukaisesti käsitys, että hänen käyttämässään autossa on 12 oppilaspaikkaa. Hänen kanssaan on tehty reitistä liikennöintisopimus elokuussa 2021.

Liikennöintisopimuksen 11. kohdan mukaan ”mikäli liikennöitsijä olennaiselta osin laiminlyö autokalustoa koskevia määräyksiä, tulee tilaajan antaa tästä kirjallinen huomautus. Ellei liikennöitsijä kirjallisen huomautuksen saatuaan viivytyksettä korjaa laiminlyöntiään tai hän uusi laiminlyöntinsä, tilaajalla on oikeus välittömästi purkaa sopimus.”

Kunta sai 10.3.2022 tietoonsa epäilyksen, että auto on 11 paikkainen eikä oletettu 12 paikkainen. Tämä tieto tuli kuntaan kirjallisen ilmoituksen perusteella, jossa epäiltiin, että liikennöitsijän autossa on vain 11 oppilaspaikkaa. 11.3.2022 kunta pyysi selvitystä auton paikkaluvusta. Liikennöitsijä ilmoitti autossaan olevan 11 paikkaa. Liikennöintisopimuksen mukaisesti sopimusta ei voi suoraan irtisanoa vaan liikennöitsijää pitää reklamoida ja antaa mahdollisuus korjata tilanne.

30.3.2022 on liikennöitsijää reklamoitu asiasta. Hän on ilmoittanut korjaavansa tilanteen olosuhteet huomioon ottaen mahdollisimman pian. Autoon lisätään yksi oppilaspaikka kesäkuussa 2022. Näin ollen kunta on toiminut tässä liikennöintisopimuksen mukaisesti ja koska liikennöitsijä on lupautunut korjaamaan auton 12-paikkaiseksi, ei kunnalla ole oikeutta purkaa sopimusta, vaan sopimus jää voimaan. Mikäli autoon ei lisätä yhtä oppilaspaikkaa, kunnalla on tällöin oikeus välittömästi purkaa sopimus.

Riita-asioiden käsittely ja vahingonkorvaukset Ruokolahden koulukyytejä koskien

Ostoliikenteen ehdot ja liikennöintisopimuksen mukaisesti sopimuksen pätevyyttä, tulkintaa ja soveltamista koskevat erimielisyydet sovitaan ensisijaisesti osapuolten keskinäisin neuvotteluin. Jos keskinäinen neuvottelu ei tuota tulosta, jätetään asia Etelä-Karjalan käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

Jos sopimuksen syntymisen ajankohtana vallinneissa olosuhteissa, jotka ovat keskeisesti vaikuttaneet liikennöinnin järjestämisen tarpeeseen tai sen edellytyksiin, tapahtuu kesken sopimuskauden olennainen muutos, kummallakin osapuolella on oikeus purkaa sopimus. Ennen purkutoimiin ryhtymistä osapuolten on neuvoteltava keskenään. Sopimus purkautuu

kuukauden kuluttua siitä, kun sitä koskeva purkuilmoitus on annettu tiedoksi toiselle sopijapuolelle. Purkuilmoitukseen on liitettävä selvitys olosuhteiden muutoksesta.

Jos sopimus purkautuu tässä mainitulla perusteella, kummallakaan sopijapuolella ei ole oikeutta vahingonkorvaukseen.

Sopimuskauden aikana voi tapahtua sellaisia muutoksia, jotka vaikuttavat tämän tarjouspyynnön kohteena olevan liikennöinnin järjestämiseen. Muutoksista neuvotellaan osapuolten kesken, jonka jälkeen tarjousmenettelyn tuloksena laadittua sopimusta tarkistetaan tarvittavin osin, eikä liikennöitsijällä ole oikeutta vaatia vahingonkorvauksia edellä mainituista muutoksista johtuen. Tarjouksen antaessaan liikennöitsijä sitoutuu tähän ehtoon. Liikennöitsijällä on oikeus saada vahingonkorvausta tilaajan sopimusrikkomuksesta aiheutuneesta välittömästä vahingosta.

Varsinaiseen kilpailutukseen liittyvät erimielisyydet käsitellään markkinaoikeudessa.

Esittelijä	Hyvinvointipalvelujen toimialajohtaja Koistinen Pasi
Päätösehdotus	Hyvinvointipalvelujen lautakunta antaa selostusosassa olevan selvityksen selvityspyyntöön ja päättää, ettei selvityspyyntö tässä vaiheessa aiheuta muita toimenpiteitä.
Esittelijä kokouksessa	Hyvinvointipalvelujen lautakunnan puheenjohtaja Anni Lifländer
Päätös	Käsittelyn aluksi puheenjohtaja ilmoitti toimivansa asian esittelijänä.

Keskustelun alussa hyvinvointipalvelujen toimialajohtaja ja Ruokolahden koulun apulaisrehtori olivat kuultavana koulukuljetusasioista ja -järjestelyistä. Kuulemisen jälkeen apulaisrehtori poistui kokouksesta kello 18.06 eikä osallistunut asian käsittelyyn tai päätöksentekoon. Kuulemisen jälkeen toimialajohtaja oli poissa kokouksesta kello 18.06 - 18.40 eikä esteellisenä (hallintolain 28.1 § 3. kohta) osallistunut asian käsittelyyn eikä päätöksentekoon.

Hyvinvointipalvelujen lautakunta päätti palauttaa asian uudelleen valmisteluun.

Lisäselvitystä pyydetään seuraavista asioista:

- kaikkiin selvityspyynnössä esitettyihin kysymyksiin tulee antaa vastaus
- halutaan virallinen Kuntaliiton tulkinta
- jatkossa kilpailutuksissa on huomioitava, että yrittäjiltä pyydetään tarvittavat dokumentit, kuten auton rekisteriote
- pyydetään asianosaiset yrittäjät kuultavaksi ennen seuraavaa lautakunnan kokousta erilliseen kuulemistilaisuuteen
- varmistetaan, että yrittäjälle esitetty korjausvaatimus on hoidettu, ja auto on muutettu 12-paikkaiseksi.

Hpltk 15.06.2022 § 50
181/02.08.00/2021

Valmistelija
Hallintojohtaja Kaisa Häkkinen-Paananen
puh. 044 4491 202
kaisa.hakkinen-paananen@ruokolahti.fi

Hyvinvointipalvelujen lautakunta kokouksessaan 18.05.2022 § 33 pyysi hyvinvointipalvelujen toimialajohtajalta lisäselvityksiä selvityspyynnöissä esitettyihin kysymyksiin. Lisäselvitys on esityslistan oheismateriaalina.

Kuntaliitolta on pyydetty 30.5.2022 lähetetyllä sähköpostilla tulkintaa asiasta. Esityslistan liitteenä on kuntaliiton erityisasiantuntijan lausunto pyydettyistä asioista. Kuntaliiton asiantuntijan tulkinta on sama kuin kunnan. Kuntaa sitoo liikennöitsijän kanssa tehty sopimus ja sen ehdot.

Asianosaisille on lähetetty 30.5.2022 kuulemiskutsut sekä liikennöitsijälle selvityspyyntö korjausvaatimisesta ja auton paikkamäärän korjaamisesta 12 paikkaiseksi. Kuulemiskutsukirjeet ja selvityspyyntö ovat esityslistan oheismateriaalina. Kuulemistilaisuudet ovat ennen hyvinvointipalvelujen lautakunnan kokousta 15.6.2022 kello 15.30 alkaen.

Esityslistan oheismateriaalina on koulukuljetuskilpailun tarjouspyyntö liitteineen. Tarjouspyynnön liitteessä 1 on ilmoitettu reitit ja aikataulut. Selvityspyynnön kohteen olevan reitin 2 kohdalla tarjouspyynnön liitteessä 1 on mainittu enintään 12 oppilasta. Tarjouspyynnössä ei ole siis esitetty vaatimusta 12-paikkaisesta autosta, vaan siitä, että reitillä voi olla enintään 12 oppilasta ja liikennöitsijä sitoutuu jättäessään tarjouspyynnön siihen, että tarvittaessa reitillä on kuljetuskalustoa kahdentoista oppilaan kuljettamiseen.

Hyvinvointipalvelujen lautakunta kokouksessaan 21.6.2021 § 68 päätti koulukuljetuskilpailun hankinnoista ja liikennöitsijöistä. Päätöksestä ei tehty yhtään hankinta-oikaisua markkinaoikeuteen, vaan päätös sai lainvoiman valitusajan jälkeen. Lähtökohta päätöksestä valittamiseen on se, että valitus tulee tehdä valitusajan kuluessa. Myöhässä tulleita valituksia ei tutkita. Kunta solmi valittujen liikennöitsijöiden kanssa hankintasopimukset lainvoimaiseen päätökseen perustuen.

Esittelijä

Hyvinvointipalvelujen lautakunnan puheenjohtaja Anni Liffänder

Päätösehdotus

Hyvinvointipalvelujen lautakunta päättää asiasta kokouksessa kuultuaan asianomistajia.

Päätös

Hyvinvointipalvelujen lautakunta merkitsi tiedoksi asianosaisten kuulemiset. Liikennöitsijä antoi selvityksenä auton paikkaluvun muuttamisesta 12 paikkaiseksi.

Hyvinvointipalvelujen lautakunta totesi, että annettujen selvitysten perusteella asiassa ei ole aihetta jatkotoimenpiteisiin. Reitti 2 olisi tullut kilpailuttaa kunnan omien hankintaohjeiden mukaisesti eikä valita liikennöitsijää puitesopimuksella. Kuntaliiton arvion mukaan kovinkaan merkittävää virhettä asiassa ei ole tapahtunut. Virhe korjaantuu tehdyn uuden kilpailutuksen myötä.

Hyvinvointipalvelujen lautakunta piti tärkeänä, että koulukuljetukset toimivat sujuvasti ja yhteistyö kunnan ja liikennöitsijöiden kanssa on avointa ja läpinäkyvää. Lautakunta esitti, että jatkossa yhteistyöpalavereissa kunnan ja liikennöitsijöiden kanssa on mukana myös lautakunnan edustaja.